

Teisese toorme ja jäätmete väärindamine

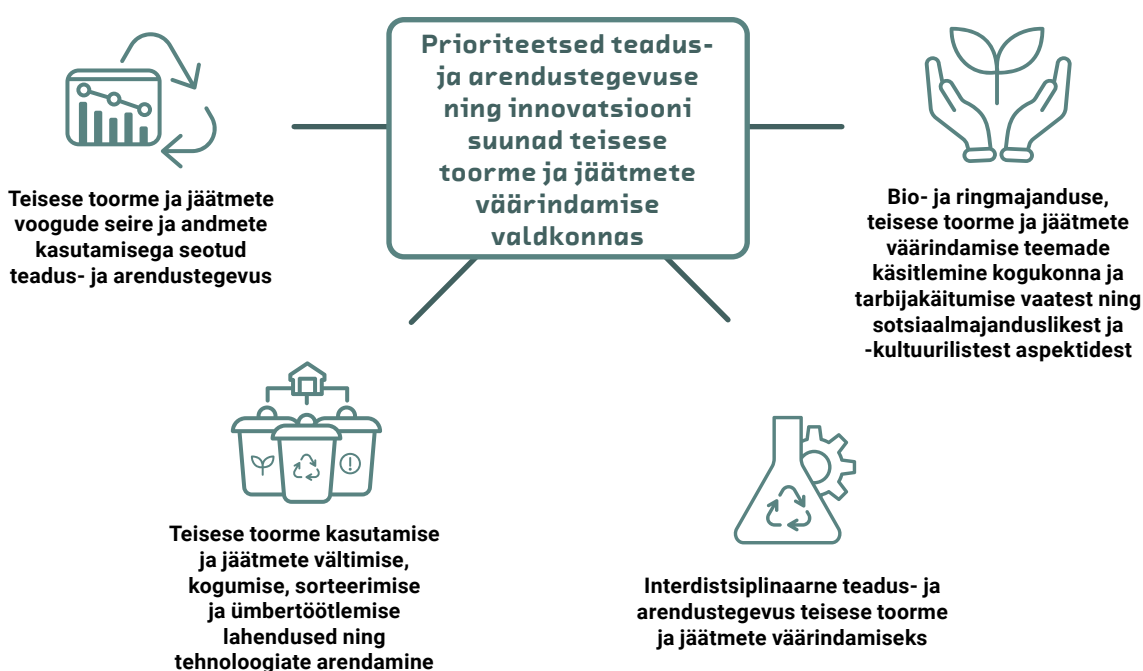
Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava üks lähtekoht on vajadus teha arukaid valikuid ning koondada tegevusi ja rahastust valdkondadele, mis aitaksid kõige paremini **teadustulemuste toel ja erinevate osaliste koostöös luua lahendusi ühiskonna väljakutsetele**. Selleks kinnitati arengukavas valdkonnad, mida riik eelisarendab ja täiendavalt toetab.

Üheks selliseks valdkonnaks on kohalike ressurside väärindamine. Ressursside väärindamise valdkonna eesmärk on teaduse ja ettevõtluse koostöös luua lahendusi, mis võimaldaksid kasutada kohalikke ressursse kestlikult ja lisandväärtust luues, võimendades samal ajal ringmajandust. Ringmajandus võimaldab kasutada ressursse efektiivselt, alates tootmisest ja tarbimisest kuni jäätmete käitluse ja taaskasutuseni, luues olemasolevatest ressurssidest rohkem väärtust ning tekitades samas vähem jäätmeid. Kohalike ressursside valdkonnas pööratakse eraldi tähelepanu **teisesele toormele ja jäätmetele**.

Et teisese toorme ja jäätmete väärindamise valdkonda parimal viisil toetada, koostati teadlaste, ettevõtjate, valitsusasutuste ja teiste partnerite koostöös teekaart. Teekaardis lepiti ühiselt kokku, millised vajadused on teisese toorme ja jäätmete väärindamise valdkonna arendamisel teaduse ja ettevõtluse koostöös esma-

tähtsad ning mida on vaja selleks, et Eesti majandus ja ühiskond saaks valdkonna arendamisest enim kasu.

Teekaardis lepiti kokku, et enim tuleb keskenduda **teisese toorme ja jäätmete voogude seire ja andmete targa kasutamise**ga seotud teadus- ja arendustegevusele, et teada, millised toorme- ja jäätmevood tekivad ja kuidas neid saaks väärindada. Samavõrd oluline on teisese toorme ja jäätmete **vältimise, kogumise, sorteerimise ja ümbertöötlemisega ja kasutamisega** seotud teaduspõhiste lahenduste väljatöötamine. Sii kuulub ka materjalide, toodete ja pakendite arendamine selliselt, et neid saaks kauem kasutada ja ümber töödelda. Oluline on **erinevaid valdkondi siduv teadus- ja arendustöö**, nt tuues uute teadmiste ja lahenduste loomiseks kokku materjali-, digi-, keskkonna- ja sotsiaalteaduste valdkonna teadlased. Eraldi tähelepanu tuleb pöörata **käitumuslike, sotsiaalmajanduslike ja -kultuuriliste teemade käsitlemisele**, kuna ühiskonna ja inimeste valmisolek kohanedes muutustega ja võtta kasutusele uusi lahendusi on ringmajanduse eduka arengu võti

Et leida käsitletud vajadustele asjakohased lahendused, lepiti teekaardis kokku, et teise toorme ja jäätmete valdkonnas on kõige enam vaja toetada **valdkonna teadusvõimekuse kasvu**, nt alus- ja rakendusuringuid, teadussuundade arendamist ning teadlaste ja inseneride järel- ja juurdekasvu. Samavõrra oluline on toetada **teadustulemuste ja loodud tehnoloogiate kasutuselevõttu**, nt ettevõtjate ja teadlaste ühistegevuste, teadlaste ja ettevõtjate vastastikuse teadmiste ja kogemuste jagamise, teadus- ja arendustöö teenuste pakkumise, rahvusvahelise koostöö jms kaudu. Vaja on **soodustada laiemat koostööd** teadusasutuste, ettevõtjate ja avaliku sektori vahel. Seejuures on oluline arendada tööstussümbioosi, mille puhul ühe tööstuse kõrvalsaadused on teise tööstuse toormeks. Samavõrra oluline on loodavate lahenduste **testimise võimaluste ja keskkondade** arendamine, et teadus- ja arendustegevuste ning tootearenduse kaudu loodud lahendusi saaks katsetada väljaspool laboritingimusi suuremal (tööstuslikul) skaalal ja reaalelu keskkonnas. Eriti teise toorme puhul on läbivalt vajalikud **andmete ja nende targa kasutamisega** seotud tegevused. Lisaks on vaja hoogustada **investeeringuid ja eksporti**.

Teekaart kinnitatakse

3–4 aastaks, mille järel seda uuendatakse, et arvestada valdkonnas toimunud muutusi. Valdkonna arengut jälgitakse ja hinnatakse regulaarselt ning selle alusel on võimalik teha muudatusi nii teekaardis kui valdkonna tegevustes ja rahastamises. Teekaardi alusel kujundavad HTM ja MKM teise toorme ja jäätmete väärindamise konnale **toetusmeetmeid**, millele lisanduvad üldised teaduse ja ettevõtluse rahastusmeetmed, nagu uurimistoetused, teadustaristu toetused, ettevõtlustoetused jms, mille puhul eelisarendatavaid valdkondi ei ole

